

Задужбина за будућа поколења

„Јово Лојаница Ступљанин“

Село Царичина, 36310 Сјеница, Србија

Web: www.zaduzbinalojanica.rs

Mail: office@zaduzbinalojanica.rs

Sjeničko-Pešterska visoravan - da postane Rajska ravan, a Srbija - cvetni buket Evrope

Poštovani prijatelji, komšije, braćo i sestre!

(Da se odmah razumemo: braćom i sestrama smatram pripadnike svih vera i nacija, svih 8 milijardi ljudi naše planete.)

Srbi su jedan od najstarijih naroda. Imali smo bogatu i slavnu istoriju, moćnu i naprednu državu. U poslednjem veku doživljavamo dramatično urušavanje države, gubljenje teritorija, ljudsko poniženje do zatiranja tragova postojanja. Jesu tome doprinele velike svetske sile ali kao da ne vidimo da smo tome najviše sami doprineli i doprinosimo?

Poštovani prijatelji,

Iz Sjenice – centra naše postojbine Stare Raške, oblasti gde se začela srpska država

POZIVAM Vas

da se prenamo, pridignemo, organizujemo i učinimo napor da ovaj region iz kojeg smo potekli uzdignemo, ulepšamo i učinimo privlačnijim za nas i naše potomke.

Mi smo prestali da ličimo na naše pretke! Konformizam, opsesija lagodnog života, nedostatak promisli gde smo i gde će naše potomstvo biti su prevladali u našim porodicama i ukupno u zajednici. Glad za brzim i što većim materijalnim bogatstvom je ugušila odlike poštenja, saradnje i časti.

Onoliko koliko žedan čovek može da utoli žeđ pijući morsku vodu, toliko čovek može stičući samo materijalna bogatstva da doživi uspeh i sreću!

Katastrofalni trendovi mogu da se zaustave samo povratkom nacije na zdrave osnove života gde su **uspešnost u učenju** i **uspešnost u radu** prioritet i osnovno merilo vrednovanja u društvu.

Umesto očekivanja koliko nam je pomogao Bog i država, treba da svakog dana sagledamo koliko smo novog naučili i dobrog uradili. Umesto sebičnosti treba da razvijamo duh saradnje i kolektivnog života, aktivnog života, časnog privatnog i poslovnog života, života u kome neće biti laži, prevara, krađa, lažnih obećanja. Kao što ne želimo da nas neko prevvari ili potkrada tako ne treba ni mi ni da pokušamo da prevarimo ili posegnemo za tuđom imovinom, ni privatnom ni državnom.

Svako od nas može da učenjem i poštenim radom bude imućan, da solidno i srećno živi!

Poštovani prijatelji sa cele planete i posebno sa Stare Raške – oblasti između reka Ibra i Neretve!

Istorija gleda u nas da učinimo nešto i zaustavimo trendove nazadovanja. Mi treba da učinimo nešto za nas i u nama jer su uzroci propadanja najviše u našoj nebrizi, lenjosti da učimo i vredno radimo.

Dokaze za isto ćemo naći ako pogledamo trendove u drugim naprednim zemljama, zemljama u koje odseljava skoro sva naša mladost.

Na zemlji punoj prirodnih lepota, nezagađenoj i neopterećenoj prljavom industrijom, zemlji slavni predaka i slavne istorije, ali i zemlji potpuno zapuštenoj i dosta napuštenoj je moguće da izvedemo više projekata koji bi ovu oblast učinili jako privlačnom za boravak i život.

U okviru i na zemljištu **Zadužbine za buduća pokolenja „Jovo Lojanica Stupljanin“ iz Sjenice** mogu da se izvedu projekti:

1. Akropolisa

Kao Akropolj nad Atinom, Akropolisa na Velikoj Lisi (1.403 mnv) sa vidikovcem, teleskopom, planetarijumom, spomen kompleksom, botaničkom baštom i drugim sadržajima bi bio turistički dragulj i učionica.

- Za **vidikovac, teleskop i planetarijum** je pogodno mesto jer se sa njega vidi čitava Sjeničko – Pešterska visoravan, Sjenica, veći delovi Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Albanije. Šumovito i povisoko mesto je jako pogodno i zbog mogućnosti planinarenja kao i velike vidljivosti sa magistralnog puta.

- **Spomenik zaslužnim strancima.** U periodu velikog rata (1914-1918) iz mnogih zemalja su stigli dobrovoljci/dobrovoljke u pomoć srpskoj vojsci protiv tifusa i neprijatelja.

Najpoznatiji stranac je bio Dr Arčibald Rajs koji je uz heroje i heroine iz Engleske, Francuske, Slovenije, Holandije, Nemačke, Australije, Škotske, Velike Britanije, Rusije, SAD, Poljske i dr. odigrao izuzetnu i nezaboravno važnu ulogu u lečenju vojnika, izveštavanju, sakupljanju pomoći, novčanoj pomoći i dr. Mnogi od njih su pratili srpsku vojsku i preko Albanije, Kajmakčalana do oslobođenja, a neki su i podlegli epidemiji tifusa.

Sem ovih postoje i drugi stranci koji su svojom nesebičnošću i herojstvom visoko zadužili Srbiju i kojima mi dugujemo za našu slobodu i opstanak.

- **Spomenik Osnivačima stare Srbije.** Na 5 km od Sjenice se nalazi Dostinik, prestonica Srbije u IX veku.

U ovoj oblasti je rođen Stefan Nemanja kao i svi njegovi naslednici, uključujući i Rastka Nemanjića - Svetog Savu. Najveći procvat Srbija je imala u njihovo doba, zahvaljujući njihovoj državničkoj spretnosti i diplomatiji.

Oni su stvorili i ostavili nam Srbiju – kao najveću zadužbinu.

- **Spomenik Nobelovcima.** Nobelov komitet je od osnivanja istakao mnoge značajne pronalazače i stvaraoce u oblastima hemije, fizike, medicine, književnosti, mira i ekonomije koji su svojim izumima unapredili svet. Među njima je naš pisac Ivo Andrić.

Podsećanja na njih i njihova ostvarenja će pobuđivati svest i savest posetilaca.

- **Spomenik drugim genijima.** Pre i za vreme Nobelove nagrade stvarali su i drugi genijalni stvaraoci a da nisu ovenčani slavom ove institucije. Među njima su i naši Nikola Tesla, Mihailo Pupin, Milutin Milanković, kao i Platon, Sokrat, Arhimed, Pitagora, Aristotel, Leonardo da Vinči, Konfučije i dosta drugih.

Na zaravnjenoj površini od cca 10 ha uz navedena obeležja osmisliće se i drugi sadržaji (tipa planinarskog doma...)

Do navedene površine će se uraditi pristupni put, kao i trasirati planinarske staze.

2. Botanička bašta

Na zaravnjenoj površini od 5 ha se formira ogledna botanička bašta autohtonog drveća i drugih biljaka. Uz stručni nadzor i negu imaćemo uređen lug sa domaćim kao i sa strane donetim sadnicama.

Uz druge sadržaje bašta će se koristiti za turističke i nastavne svrhe.

3. Fondacija za lepšu budućnost „Jovo V. Lojanica“ (www.fondacijalojanica.org) iz koje je do sada stipendirano oko 200 talentovane dece uglavnom iz pasivnijih mesta kao što su Sjenica, Tutin, Novi Pazar ali i šire iz Bosne i Hercegovine, Rusije, Belorusije... Stipendije su dobila deca pravoslavne, muslimanske, katoličke veroispovesti.

Iz Fondacije su dodeljivani pokloni u novcu crkvama, džamijama, bolnicama, selima kao i sadnice drveća za trajnu uspomenu na dobročinstvo i poziv na stvaralački dijalog.

4. Izgradnja Multi-religijskog kompleksa

Stalni osećaj i kompleksi za hegemonijom, zauzimanjem tuđih teritorija i bogatstava mnogo puta su korišćeni za unutrašnju versku homogenizaciju i usmeravanje protiv drugih.

Region Balkana je jedan od najtragičnijih za ceo svet u tom smislu. Zanemarivanje životnih realnih pitanja, pohlepa za tuđom teritorijom, život u mržnji a okretanje osvajanju i ratu kao najvećem prioritetu neprekidno su doveli do sukoba sve do današnjih dana.

Jedan od velikih uzroka netrpeljivosti prema drugim verama je neznanje, bolje reći nepoznavanje misije drugih vera, drugih kultura i sl. Ukoliko bi pripadnici jedne vere znali više o drugim verama videli bi da su životni zahtevi, vizije, htenja svih vrlo slični. Svi žele napredak, razvoj, mir, druženje, saradnju. Samo ljudi iz neznanja ili pomračenog uma – rešenje za svoje probleme i želje traže u mržnji i ubijanju drugih, u suštini ubijanju svoje braće.

Kao jedan od dobrih načina da se ljudi bolje upoznaju, druže i okrenu međusobnoj saradnji je formiranje Multi-religijskog centra u Srbiji u opštini Sjenica, gde vekovima jedni uz druge živi mešovito pravoslavno i muslimansko stanovništvo.

Zamisao je da se na malom prostoru (na oko 2 ha zemljišta) u reonu reke Uvac, u opštini Sjenica, izgradi manji multi-verski kompleks koji bi bio sastavljen od svetih objekata svake od vera planete.

Na malom prostoru, jedna uz drugu bi bile pravoslavna crkva, muslimanska džamija, katolička katedrala, jevrejska sinagoga, budistički hram i dr. Svi objekti bi bili jednaki po spoljnim dimenzijama, koje bi se zajednički unapred dogovorile.

Tako bi svaki posetilac, verujući i neverujući, mogao da za kratko vreme primi informacije o misiji svake vere, upozna nekog pripadnika druge vere, kupi prikladnu knjigu, suvenir i sl.

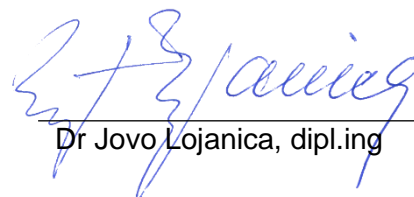
Uz objekte kompleksa bi se izgradili: biblioteka, muzej, bioskopska sala, prodavnica knjiga, sala za održavanje seminara, skupova i sl.

Poštovani prijatelji!

Ako osećamo dug prema budućnosti potrudimo se da dostojno obeležimo svetle primere iz prošlosti i pozovemo naše potomke na pregalaštvo i časno ponašanje.

Svako od Vas je dobrodošao sa učešćem u konceptu, viziji, projektovanju, izgradnji, korišćenju i održavanju zamišljene misije.

Sjenica, 8.11.2022. godine

Dr Jovo Lojanica, dipl.ing